

KRÉDO

403/2015

www.inky.sk

1. 11. 2015

zástup svätých – nielen pozerat', ale nasledovat' – nielen rozum, ale aj vôľa – dva ďalšie zákony zbožštenia sa

Dnes oslavujeme svätých. Všetkých svätých. Nádherný, žiariaci, vznešený, jasajúci, blažený zástup tých, ktorí Kristovou cestou prešli pred nami. Na nich vidíme, že všetko to, k čomu nás Boh pozýva, nie je na naše ochudobnenie, ale na obrovské, nekonečné obohatenie! Doteraz sme žili bez Boha a nie podľa Boha. Vytvorili sme si svoje vlastné identity, *osobnosti* odlišné od Boha, *myslenie* odlišné od Boha, *životy* odlišné od toho Božieho... Podobáme sa celkom dosť hrdinovi románov Edgarda Ricea Borroughsa *Tarzanovi*: Pôvodom vznešený a bohatý lord Greystoke je po stroskotaní na pobreží Afriky vychovaný opicami ako opica: nahý skáče po stromoch, namiesto reči škrieka, nevie písať, ani čítať, trhá zubami surové mäso... a považuje to za svoje JA, za svoju identitu. Je mu dokonca drahá, blízka, je na ňu hrdý. Určite sa jej nemieni vzdáť, bojuje o ňu až do krvi s vodcom opičej tlupy Kerčakom... všetko až dovtedy, kým nestretne ľudí. Civilizovaných ľudí. Najprv čarokrásnu Jane. Potom statočného farnčúzskeho poručíka D'Arnota. Nakoniec zistí, že v skutočnosti nie je opica, ale človek. Nie hocikáky, ale dokonca lord. A nakoniec sa skutočne vráti (či skôr vyberie) do civilizácie a už tam ostane. Nepochybne preto, že identita a svet *lorda Greystoka* sú predsa len omnoho lepšie, než identita a svet *Tarzana z rodu opíc* uprostred džungle. Iste, môže občas cítiť nostalgiu, spomínať večer pri krbe na časy, keď bol opicou, dokonca cítiť hrdosť na niektoré veci, ktoré dokázal – ale nevráti sa. Nie. Anglicko *lorda Greystoka* je omnoho, omnoho lepšie a on ani na chvíľu neľutuje, že preň zanechal svoj starý svet a bývalú, vtedy pre neho tak cennú identitu *Tarzana*...

Ale dosť bolo Borrougsovho „Bieleho obra“! Namiesto vymyslenej postavy dnes hľadáme na skutočných ľuďoch z mäsa a kostí, ako my. Rovnako ako my, aj oni kedysi žili život hriechu – u mnohých podľa meradiel ľudí život dobrý, čestný, počestný a statočný! Ale nie Boží. Rovnako ako my, aj oni mali svoju identitu, považovali sa za Helenu Kowalskú, za urodzeného Mateja de Yepes, vznešenú Teréziu Sanchez de Cepeda, či za sedliaka Františka Forgioneho... a boli na túto svoju identitu nepochybne naviazaní, určite aj hrdí a sprvu by sa s ňou isto nechceli nijakovsky rozlúčiť! Ale potom to predsa urobili – pretože porozumeli, že ich skutočná identita je iná. Že tá, ktorú žili, poškvrnili a spotvorili hriech. Ale Boh, dobrý Boh, Otec, im ponúkol v Kristovi opravdivú ľudskú identitu, ktorá je súčasne dokonalým obrazom identity Božej, dokonalé ľudstvo, darované im v Kristovi, ako On sám hovorí v modlitbe k svojmu (a nášmu) Otcovi: „slávu, ktoré si dal mne, ja som dal im“ (Jn 17,22 SSV). A podmanení touto nesmrteľnou, božskou slávou a nádherou Krista a v ňom darovanej novej identity *Božích detí* – „voláme sa *Božími deťmi* a nimi aj sme“ (1 Jn 3,1 SSV) – sa rozhodli zanechať úplne všetko, čím boli doteraz, zomrieť tomu, čo im bolo blízke a drahé, ale len preto, že našli v Kristovi niečo nekonečne väčšie, vznešenejšie, skvelejšie a slávnejšie! Zaradili sa tak medzi tých, o ktorých hovorí Písmo: „*kto zomrel, je ospravedlnený od hriechu*“ (Rim 6,7 SSV) a inde: „*veď ste zomreli a váš život je s Kristom ukrytý v Bohu*“ (Kol 3,3 SSV). A tak jedného dňa *zomrela* Helena Kowalská, aby sa vzápätí narodila ako sestra Faustína; *zomrel* aj šľachtic Matej de Yepes, aby sa vzápätí zrodil ako Ján z Kríža; *zomrela* aj šľachtičná Terézia Sanchez de Cepeda, aby povstala ako slávna Terézia Avilská, či syn sedliaka František Forgione, aby vzápätí povstal ako čerstvo (znovu)narodený páter Pio...

Zanechali to, čím boli, aby na nich a v nich mohol byť naplno „*stvárnemý Kristus*“ (Gal 4,19 SSV).

My dnes, tu a práve teraz, v bohoslužbe slova, na všetkých týchto našich predkov vo viere hľadáme, obdivujeme ich, oslavujeme ich, tešíme sa z nich... Ale keď skončíme, zaspievame spoločne KRÉDO, „Verím v Boha!“, veľké a starobylé vyznanie viery Katolíckej Cirkvi a všetkých jej údov, kresťanov. A práve toto krédo nás volá k tomu, aby sme sa k nim pridali aj my! Aby sme o nich nielen počúvali, ale ich nasledovali, spoločne s nimi nasledovali Krista, premieňali sa v Krista tým, že sa s Ním stále viac stávame jeden, ako vraví Písmo: „*v láske všestranne vrasťajme do toho, ktorý je hlavou, do Krista*“ (Ef 4,15 SSV). To, čím sa podobáme Bohu, je rozum a slobodná vôľa. Ak teda *rozumom* prijímeme Božie slovo, Evanjelium Ježiša Krista o tom, že „*Boh sa stal človekom, aby sa človek stal Bohom*“ – tak potom je čas zapojiť aj *vôľu* a začať podľa toho žiť a konať! Veď ako hovorí Písmo: „*Slovo aj uskutočňujte, nebuďte len poslucháčmi, ktorí klamú sami seba.*“²³ *Lebo kto iba počúva slovo a neuskutočňuje ho, podobá sa mužovi, čo si v zrkadle prezerá svoju prirodzenú tvár.*“²⁴ *Pozrie sa na seba, odíde a hneď zabudne, aký je.*“²⁵ *Ale kto sa zahľadí do dokonalého zákona slobody a vytrvá, kto nie je zábudlivý poslucháč, ale uskutočnovateľ diela, ten bude blahoslavený pre svoje skutky*“ (Jak 1,22-25 SSV).

Takto vieru – ako úkon aj rozumu, aj vôle, ako spôsob myslenia ale aj spôsob života a konania – chápe aj Katechizmus, keď hovorí: „*Vierou človek úplne podriaďuje Bohu svoj rozum a svoju vôľu. Celou svojou bytosťou dáva súhlas Bohu, ktorý zjavuje*“ (KKC 143), a pokračuje: „*V úkone viery ľudský rozum a ľudská vôľa spolupracujú s Božou milosťou: „Veriť je úkon rozumu, ktorý súhlasí s Božou pravdou na príkaz vôle, ktorú pohol Boh milosťou.“ (sv. Tomáš Akvinský)*“ (KKC 155). Alebo slovami rehoľnej sestry Brieghe McKenny, ktorej Boh zveril mocný dar uzdravovať: „*Viera je rozhodnutie. Musíme do nej vložiť vlastné úsilie. Nie je chyba, keď poviete o omši: „Ja tomu nerozumiem a vôbec nič tam necitím, ale verím.“*“

KRÉDO je práve takouto liturgickou odpoveďou rozumu, ale aj vôle na Božie slovo, odpoveďou, v ktorej vstávame a hovoríme Bohu: „*Hovor, Pane, tvoj sluha počúva!*“ (1 Sam 3,9 SSV), ako kedysi svätý prorok Samuel. Veríme Ti! Sme pripravení! Áno, aj my sme doteraz žili a budovali svoje vlastné životy, svoje vlastné osobnosti. Boli a sú nám drahé, nepopierame. Zvykli sme si na ne. Ale Tvoj dar je väčší a páči sa nám ešte viac! Túžime celým srdcom „*odložiť starého človeka s predošlým spôsobom života, ktorý sa ženie za klamnými žiadosťami do skazy,*“²³ *a obnovovať sa duchovne premenou zmysľania,*“²⁴ *obliecť si nového človeka, ktorý je stvorený podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti*“ (Ef 4,22-24 SSV) a skutočne to aj ideme urobiť! Lebo ak neprejdeme od slov a počúvania ku skutkom, vyjde všetko nazmar, celé naše kresťanstvo! A to predsa nechceme, nie, keď vidíme, akú obrovskú krásu a nádheru nám Boh v Kristovi dáva, Dar života, o ktorom platí, že sa oplatí preň stratiť všetko, čím sme, čo žijeme a čo máme (porov. Lk 14,33), veď „*niet nikoho, kto by pre mňa a pre evanjelium opustil dom alebo bratov a sestry alebo matku a otca alebo deti, alebo polia,*“³⁰ *aby nedostal stonásobne viac; teraz, v tomto čase, domy, bratov, sestry, matky, deti i polia, hoci s prenasle-*

dovaním, a v budúcom veku večný život“ (Mk 10,29-30 SSV), vraví Ježiš!

Tým sa dostáva k druhým dvom ZÁKONOM ZBOŽŠTENIA SA. Prvé dva už poznáme: Zákon podobnosti, ktorý hovorí, že ak chcem byť ako Boh, musím aj naozaj byť ako Boh, ak chcem žiť ako Boh, musím aj naozaj žiť ako Boh. A potom Zákon identity, ktorý hovorí, že takým, ako Boh, sa dá len byť a Boží život sa dá len žiť. Nie je to niečo, čo sa dá nejakým „praktizovať“, „zachovávať“, či „dodržiavať“. Dá sa tým len byť a žiť to ako svoju skutočnú identitu a svoj skutočný život, 24 hodín denne, 7 dní v týždni, vždy, všade a vo všetkom.

Tretí zákon zbožštenia sa je ZÁKONOM VÝLUČNOSTI. Hovorí, že naraz môžem mať len jednu identitu a žiť len jeden život, nie dva, ani viac. Len jeden život v jednom čase, len jedna identita v jednej osobe. Nemôžem súčasne byť i nebyť ako Boh, byť synom Boha, ba samým Kristom (porov. sv. Augustín) a súčasne byť len obyčajným človekom, nejakým Jožkom Mrkvičkom a podobne. Nemôžem súčasne žiť život a konať skutky Ježiša Krista a v tej istej chvíli súčasne žiť život a konať skutky Jožka Mrkvičku. Nedá sa to. Maximálne tak môžem jedno žiť a druhé predstierať. Napríklad byť Jožkom Mrkvičkom, ale predstierať navonok, že som kresťanom, Božím synom (dcérou). Tomu Ježiš hovorí *pokrytstvo*. Grécke slovo *hypocrites* znamená herca, človeka, ktorý navonok hrá nikoho iného. Aj my môžeme navonok sa snažiť „žiť ako kresťania“ a „chovať sa po kresťansky“ – ale tým len sami seba usvedčujeme, že takými v skutočnosti nie sme, len sa snažíme navonok podľa kresťanov chovať. Lenže ani spása nie je o tom, že sa na ňu iba *hráme*. Hrať sa na Krista znamená aj na spásu a Nebo sa iba hrať. Byť v Nebi a byť spáseným znamená synom (dcérou) Boha v Kristovi aj skutočne byť a život Boha aj skutočne žiť ako svoj vlastný a jediný život.

A to nás privádza k štvrtému zákonu zbožštenia sa: ZÁKON SMRTI A ZNOVUZRODENIA: Ak chcem mať identitu syna (dcéry) Boha, musím zanechať tú, ktorú mám teraz. Ak chcem žiť Boží život, život Boha, musím najprv zanechať ten život (životný štýl), ktorý žijem doteraz. Nemôžem mať oboje naraz! Musíme teda zomrieť tomu, čím sme teraz, aby sme sa stali tým, k čomu nás povoláva Boh. Musíme zanechať svoj doterajší život, životný štýl a životnú filozofiu, aby sme si mohli prisvojiť Kristov život, Kristovu životnú filozofiu a Kristov životný štýl. Presne o tomto zákone vraví Pavol slovami, ktoré sme už dnes spomenuli: „*Máte odložiť starého človeka s predošlým spôsobom života, ktorý sa ženie za klamnými žiadosťami do skazy,* ²³ *a obnovovať sa duchovne premenou zmysľania,* ²⁴ *obliecť si nového človeka, ktorý je stvorený podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti*“ (Ef 4,22-24 SSV). Alebo Ježiš, krátko a lakonicky: „*Veru, veru, hovorím ti: Ak sa niekto nenarodí zhora, nemôže uzrieť Božie kráľovstvo. Musíte sa znova narodiť*“ (Jn 3,3.7 SSV).

Naši štyria svätí, ktorých sme spomenuli ako príklady, boli rehoľníkmi. Rehole už tradične tento prechod, toto radikálne *zomretie seba* a *znovuzrodenie sa* vyjadrujú aj silnou symbolikou: budúci rehoľník opúšťa svoj domov a svoju rodinu, aby v kláštore a v rehoľnom spoločenstve prijal novú rodinu, tú Božiu a tou je Cirkev. Zanecháva svoje meno – *Matej de Yepes, Helena Kowalská, Terézia Sanchez de Cepeda, František Forgione* – aby prijal na znak novej, Kristovej identity, aj nové meno: *Ján z Kríža, sestra Faustína, sestra Terézia od Ježiša, páter Pio...* Zanecháva dokonca svoje doterajšie civilné šaty a prijíma úplne nové oblečenie, rehoľný habit. A nakoniec skladá rehoľné sľuby, aby v nich navždy spečatil svoju novú identitu a nový život v Kristovi. A, mimochodom, nie je náhoda, že ich kláštor a rehoľa tak mocne priťahovali – veď sú to ustanovizne a pomôcky stvorené Cirkvou práve na to, aby toto zomretie človeka seba a jeho znovuzrodenie čo najviac uľahčili a napomáhali!

My, aj keď nie sme rehoľníci, musíme urobiť presne to isté.

Možno bez veľkých vonkajších symbolov, ale v rovnakej vnútornej radikálnosti, ako sme už o nej hovorili a ako si ju znova ešte raz pripomeňme: „*kto zomrel, je ospravedlnený od hriechu*“ (Rim 6,7 SSV) a inde: „*veď ste zomreli a váš život je s Kristom ukrytý v Bohu*“ (Kol 3,3 SSV).

A presne k tomuto kroku nás teraz liturgia – po tom, čo sme boli v bohoslužbe slova vyučovaní Kristom Bohom – pozýva a vyzýva, aby sme ho v nej a s ňou urobili: denne znova a znova, pretože v tom je proces učenia: aby denne, úmerne rastúcemu poznaniu Krista, sme stále viac a viac odumierali v sebe všetkému, čo nie je Kristom a stále viac a viac vrastali do Neho (Ef 4,15), až kým v nás Kristus nebude stvárnený úplne a dokonale (Gal 4,19) a my nebudeme môcť povedať ako ozvenu slov nášho Majstra a Učiteľa Ježiša Krista: „*Kto vidí mňa, vidí Krista. Nevieš, že ja som v Kristovi a Kristus vo mne? Slová, ktoré vám hovorím, nehovorím sám zo seba, ale Kristus, ktorý ostáva vo mne, koná svoje skutky*“ (porov. Jn 14,9-10). Tak, ako to nakoniec písal už Pavol apoštol: „*Napodobňujte ma, ako aj ja napodobňujem Krista*“ (1 Kor 11,1 SSV). Lebo toto je podstata cesty kresťana: zomrieť tomu, čím sme sa na základe hriechu stali bez Boha a mimo Boha, aby sme sa tak vo všetkom mohli v Kristovi stať všetkým tým, čím je Boh – a v ňom a s ňím tak boli zbožštení a ako zbožštení aj účastní na Jeho blaženom Trojičnom živote, čiže Božom kráľovstve, čiže Nebi.

Slovami Písma: „*Lebo ani obriezka nie je nič, ani neobriezka, ale nové stvorenie*“ (Gal 6,15 SSV)

Váš Inky

ZHRNUTIE NA ZAPAMÄTANIE SI:

- Nestačí počúvať a rozumom uveriť. Je potrebné podľa toho aj vôľou konať: „*mŕtva (je)... viera bez skutkov*“ (Jak 2,26 SSV)!
- ZÁKON VÝLUČNOSTI: naraz môžem mať len jednu identitu a žiť len jeden život, nie dva, ani viac!
- ZÁKON SMRTI A ZNOVUZRODENIA: Ak chcem mať identitu syna (dcéry) Boha, musím zanechať tú, ktorú mám teraz. Ak chcem žiť Boží život, život Boha, musím najprv zanechať ten život (životný štýl), ktorý žijem teraz. Bez zomretia svojmu starému „ja“ nie je možné sa znovuzrodiť ako „*nové stvorenie*“ (Gal 6,15) pre večný život.